

HEBREW SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

Time: 2 hours

100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This paper consists of 11 pages.
 2. Read all questions with care and answer only what you have been asked.
 3. Answer all questions in Hebrew unless you are asked differently.
 4. There is no need to vocalise unless you are requested otherwise.
 5. Answer both sections (A and B) in the Answer Booklet provided. (The Answer Booklet consists of 10 pages, including the Marking Grid).
 6. Write only in black or blue ink. It is in your own interest to write legibly.
 7. The texts of the poems '**Elokim Merachem Al Yaldei Hagan**' and '**Magash Hakessef**' are attached.
-

Proposed time allocation:	90 minutes for Section A 30 minutes for Section B
----------------------------------	--

SECTION A

READING FOR MEANING: UNSEEN TEXTS

(70)

א. קראו את המאמר הבא וענו על הפעילויות אחריו: (40)

SMS - בקרוב נבחר בעזרת השירות גם ראש ממשלה?

(1) חברות הסלולר (celular) התחילו את שירות ה-SMS בישראל לפני יותר מעשר שנים. מאז עברו מיליארדי הודעות באוויר, תורמים באמצעותן, בוחרים עימן את הזוכה בתוכנית "הישָׁרְדוּת" (Survivor), את השיר ל"אירוויזיון" (Eurovision) ואת "הכוכב הנולד" (Pop Idol) הבא: זאת ישראל האינטראקטיבית (interactive).

(5) ה-SMS, כך נראה, מְשַׁתֵּל על החיים שלנו. אבל לפני שנסביר למה, קצת היסטוריה: שירות הודעות ה-SMS התחיל בארץ בשנת 1998. חברות הסלולר חשבו שהוא ישמש בעיקר את אנשי העסקים, שרוצים באמצעותן להעביר הודעות מהירות. הן טעו. צעירים רבים משתמשים בו. כך השירות הפך, למעשה, ל"מִחְלָבֶת (milk dairy) מְזוּמָנִים" של חברות הסלולר.

(10) אבל חוץ מלשלוח הודעות לחברים או לבני המשפחה, ה-SMS נכנס לחיים שלנו בעוד דרכים. שיר לאירוויזיון? הטלוויזיה האמינה שהצופים יִדְעו להחליט טוב יותר איזה שיר יִצָּג את ישראל בתחרות זמר זו. הישראלים צפו בטלוויזיה בכמה שירים והם אלה שבחרו באמצעות SMS את השיר. קשה להאמין? לא כל כך.

(15) ומה לגבי תוכניות בטלוויזיה? כאן הציבור הוא שותף פעיל ביותר. הזמרת נִינֵט חייבת את היותה "כוכב נולד" לכל המיליונים, ששלחו הודעות SMS, ובחרו בה במשך כל התחרות. במשחקי כדורגל וכדורסל הצופים הם אלה שבחרים את השחקן המצטיין. האוניברסיטות מודיעות ב-SMS על ביטול שיעורים ועל תוצאות מבחנים. מועדונים ודיסקוטקים שולחים הודעות SMS על מסיבות ועל סוג המוסיקה.

(20) אגודת (association) "עֵלֶם", העוזרת לנוער בְּמִצּוֹקָה, מצאה דרך קצת שונה לאסוף תרומות: "עלם" החליטה שמי שרוצה לתרום לה יעשה את זה באמצעות (על ידי) SMS. צריך לשלוח SMS למספר מסויים ולתרום 5 או 10 שקלים.

(23) ומי נהנה יותר מכולם משירות זה? - חברות הסלולר שמרוויחות מיליוני שקלים.... ההודעות לתוכניות הטלוויזיה עולות, בדרך כלל, שְׁקָל להודעה, ולעיתים יותר. מה שבטוח הוא, שהמחיר לא מונֵעַ מהציבור לשלוח הודעות ללא הפסקה. ובקרוב, מי יודע, אולי נבחר גם את ראש הממשלה ב-SMS.

הפעילויות:**תרגיל א': (16 נקודות)**

א. סמנו את המשפטים הנכונים על פי התוכן והרעיונות של המאמר. (8)

ב. תקנו (correct) את המשפטים הלא נכונים על פי התוכן והרעיונות של המאמר. (8)

1. שירות ה- SMS משמש רק אנשי עסקים.
2. הצעירים הם המרוויחים העיקריים משירות ה- SMS.
3. שירות ה- SMS הוא אחד מביטויי הקידמה הטכנולוגית.
4. עדיין אי אפשר בישראל לבחור את ראש הממשלה באמצעות שירות ה- SMS.
5. אגודת "עלם" עוזרת לנערים ולנערות לשלוח SMS.
6. אפשר באמצעות שירות ה- SMS לבחור את השחקנים המצטיינים בכדורגל.
7. אפשר באמצעות שירות ה- SMS לכתוב מבחנים באוניברסיטה.
8. אפשר לתרום לאגודת "עלם" באמצעות שירות ה- SMS.

תרגיל ב': (10 נקודות)

השלימו את המשפטים הבאים על פי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. בעבר, חברות הסלולר חשבו ש..... אבל היום.....
2. באמצעות שירות ה- SMS אפשר.... וגם....
3. למרות ש..... הישראלים לא ...
4. אם חברות הסלולר..... אז.....
5. לוי אגודת..... אז.....

תרגיל ג': (5 נקודות)

סמנו את האפשרות הנכונה (רק אחת נכונה) על פי התוכן והרעיונות של המאמר.

1. כותב המאמר מתאר את שירות ה-SMS: "מחלבת מזומנים של חברות הסלולר" (שורה 8)

הכוונה היא ש:

- א. שירות ה-SMS יקר מאוד.
- ב. חברות הסלולר מרוויחות הרבה כסף משירות ה-SMS.
- ג. חברות הסלולר הן כמו "מחלבת מזומנים".
- ד. כל התשובות נכונות.

2. בשורה 5 נאמר: "ה-SMS, כך נראה, משתלט על החיים שלנו".

הכוונה היא ש:

- א. יותר ויותר אנשים משתמשים בשירות ה-SMS.
- ב. אי אפשר יותר לחיות בלי שירות ה-SMS בעולם המודרני.
- ג. אי אפשר לשלוח הודעות SMS מתי שרוצים.
- ד. תשובות א, ב, נכונות.

3. בשורה 20 נאמר על אגודת "עלם", שהיא עוזרת לנוער במצוקה.

הכוונה היא ש:

- א. אגודת "עלם" מוכרת בזול פלאפונים לנערים ונערות עניים.
- ב. אגודת "עלם" עוזרת לנערים ונערות שבאים מבתי הרוסים.
- ג. אגודת "עלם" מציקה לנערים ונערות.
- ד. כל התשובות נכונות.

4. בשורה 25 נאמר: "המחיר לא מונע מהציבור לשלוח הודעות ללא הפסקה".

הכוונה היא ש:

- א. זול מאוד לשלוח הודעות SMS.
- ב. שירות ה-SMS הוא כל כך פופולרי (popular) ולכן הציבור שולח הודעות SMS כל הזמן, למרות המחיר.
- ג. לציבור אין ערך לכסף ולכן הוא שולח כל הזמן הודעות SMS.
- ד. בגלל שכל הודעת SMS עולה שקל אחד ואפילו יותר, הציבור נמנע מלהשתמש בשירות הזה כל הזמן.

5. המטרה של המאמר היא:

- א. לספר על החברה הזולה ביותר בתחום הסלולרי.
- ב. להביא שימושים שונים של ה - SMS.
- ג. לספר על ההיסטוריה של שירות ה - SMS בישראל.
- ד. להביע דיעה על שירות ה - SMS בחברה המודרנית בישראל.

תרגיל ד': (3 נקודות)

הסבירו במילים שלכם, על פי התוכן והרעיונות של המאמר, את המילים הבאות: " זאת ישראל האינטראקטיבית" (שורה 4).
(כתבו את ההסבר בשלושה משפטים)

תרגיל ה': (6 נקודות)

למי או למה מתייחסות המילים הבאות במאמר?

1. "הן טעו" (שורה 7)
מי?
מדוע?
2. "ובחרו בה" (שורה 16)
מי?
במי?
3. "ומי נהנה יותר מכולם משירות זה?" (שורה 23)
מי?
מדוע?
4. "חברות הסלולר חשבו שהוא ישמש..." (6)
מי?
את מי?
5. "...מצאה דרך..." (שורה 20)
מי?
מהי הדרך?
6. "...ה - SMS נכנס לחיים שלנו בעוד דרכים...." (שורות 10-11)
באילו עוד דרכים? (כתבו שתיים)

ב. קראו את המאמרים הבאים וענו על הפעילויות אחריהם: (30)

מאמר ב1 :

בבריטניה הנהיגו שיעורי אושר לנערים

(1) מספר בני הנוער שאצלם מופיעות תופעות של דיכאון (dipression) עלה מאוד בחמישים השנים האחרונות. הגיל הממוצע להופעת הסימנים הראשונים של דיכאון הוא כעת (עכשיו) ארבע עשרה וחצי, לעומת שלושים, לפני חמישים שנים. לכן, הפסיכולוג האמריקאי, הד"ר מאקרטין סליגמן, חושב כי שיעורי אושר חייבים להיות בתוכנית הלימודים כדי לשפר את בריאותם הנפשית של בני הנוער.

(6) הד"ר סליגמן אמר בהרצאה בלונדון, כי במחקר שנערך בארצות הברית במשך שלוש שנים, התברר, כי לילדים שלמדו "פסיכולוגיה חיובית", היו ביצועים טובים יותר בכיתות. מורים גם דיווחו, כי לילדים האלה היו כישורים חברתיים מפותחים יותר וכי הם היו חיוביים יותר. "אנשים בעלי גישה חיובית לומדים טוב יותר", אמר ד"ר סליגמן. הוא תלה את גורם האושר לא בשימוש באמצעי התקשורת על ידי הנוער אלא בשיעורי אושר.

(11) הרעיונות של ד"ר סליגמן על "חינוך חיובי" נבדקים בבתי ספר שונים באנגליה. בשיעורים אלה התלמידים לומדים להתמודד עם לחצים יום-יומיים, לקבל החלטות ולשנות מחשבות שליליות.

(14) נמצא שתלמידים המקבלים "שיעורי אושר" בבית הספר יש עכשיו פחות הפרעות התנהגות, חרדות (פחדים) ודיכאון. ראש עיריית מנצ'סטר (Manchester) אמר שלפרויקט הזה יש השפעה טובה כל כך על בני נוער "כאילו באו פיות (fairies) ופיזרו אבקת (powder) קסמים".

(18) בישראל, במחקר שנערך על ידי חוקרים מאוניברסיטת בר-אילן, נמצא שכארבעים אחוזים מבני הנוער דיווחו שהם עצובים. כעשרים אחוזים ציינו, שהם סובלים מסימפטומים (symptoms) נפשיים וגופניים כמו עייפות, קושי לישון ומצב רוח רע. לאור הממצאים (findings) האלה משרד החינוך חושב על קיומם של שיעורי אושר גם בבתי הספר בישראל.

מאמר ב2 :

עולם המחר יהיה שונה לחלוטין מזה שלנו. האדם יידע לנצל את פלאי ההנדסה הגנטית (Genetic) כדי ליצור אנשים שיחיו כמה מאות שנים. אמצעי התקשורת יהיו פרושים על פני העולם כולו ויגיעו לכל הפינות הנידחות ביותר בעולם. השליטה באמצעים אלה תאפשר לכל אחד להגיע לכל מקום באמצעות לחיצת כפתור פשוטה. עם זאת נשאלת השאלה, האם בעזרת כל אלה יהיה איש המחר מאושר מאיתנו? כל האמצעים האלה, על פי דעת החוקרים, יביאו לאושרו של האדם.

הפעילויות:**א. סמנו את המשפטים הנכונים על פי התוכן והרעיונות של שני המאמרים (ב1, ב2): (10)**

1. בני נוער שהשתתפו בשיעורי "פסיכולוגיה חיובית" שיפרו את הציונים שלהם.
2. ב"שיעורי אושר" בני נוער לומדים להתמודד עם קשיי היום יום.
3. במחקר שנערך בישראל נמצא, שבני הנוער הישראלים מאושרים הרבה יותר מבני הנוער במקומות אחרים בעולם.
4. דיכאון הוא סימפטום נפשי.
5. משרד החינוך הישראלי ממליץ על קיומם של שיעורי אושר בבתי הספר.
6. הנדסה גנטית משפרת את כושר המחשבה.
7. מורים באנגליה חושבים, שלשיעורי האושר יש השפעה גדולה ביותר על ההשגים של תלמידיהם בכיתה.
8. בעבר, הגיל הממוצע להופעת סימנים ראשונים של דיכאון היה 40 שנה.
9. בעתיד נוכל להגיע לכל מקום בקלות.
10. גם במונגוליה (Mongolia) אמצעי התקשורת ישפיעו בעתיד על התושבים.

ב. הסבירו במשפט או בדוגמה את המילים או חלקי המשפט הבאים (10):

1. "בראות נפשית"
2. "כישורים חברתיים"
3. "גישה חיובית"
4. "כאילו באו פיות ופיזרו אבקת קסמים"
5. "מחשבות שליליות"

ג. לפניכם משפטים שאומרים ילדים לא מאושרים.
איזה רגש מבטא הילד בכל משפט? בחרו את הרגש מתוך רשימת המילים שלפניכם. (שימו לב: אין לבחור את אותו המשפט יותר מפעם אחת!)(3)

תסכול	אכזבה	בדידות	כאב	כישלון	ניתוק
-------	-------	--------	-----	--------	-------

1. אין לי אף חבר קרוב.
2. אני לא מאמין שיהיה לי טוב.
3. היו לי ציפיות גדולות יותר מבית הספר החדש.
4. אני סובל מאוד כי הוריי לא מבינים אותי.
5. לא משנה מה אני עושה או אומר, המורה תמיד צועקת עליי.
6. אין כל קשר ביני לבין משפחתי.

ד. ענו על השאלות הבאות: (7)

1. מהו הרעיון המרכזי במאמר ב1 ומהו הרעיון המרכזי במאמר ב2 ? (2)
(כתבו כל רעיון במשפט אחד)
2. כתבו סיבה אחת לרעיון המרכזי במאמר ב1 וסיבה אחת לרעיון המרכזי במאמר ב2 . (2)
3. בפרקי אבות נאמר: "איזהו העשיר? - השמח בחלקו!"
כתבו בשלושה משפטים מלאים מהו ההבדל בין הפתגם למעלה ובין תוכן שני המאמרים. (3)

70 marks

SECTION B PRESCRIBED TEXTS**א. ענו על שתי השאלות הבאות: (15)****1. "רחמים הסבל"**

למרות שבסיפור "רחמים הסבל" משתתפות שתי דמויות עיקריות: רחמים ומנשקה, הסופר בחר לקרוא לסיפור "רחמים הסבל".
כתבו חיבור של כ- 80 מילים והסבירו בו מדוע, לדעתכם, בחר הסופר לקרוא לסיפור כך? הביאו שתי דוגמות מן הסיפור לביסוס דעתכם.

שימו לב: החיבור צריך לכלול את הפסקות הבאות:

* פתיחה קצרה המציגה את נושא הסיפור.

* הסבר.

* שתי דוגמות.

* סיום.

(10)**2. "מושיוף ובנו"**

הדיבר החמישי ב"עשרת הדיברות" (שמות, פרק כ') אומר: "כִּפֹּד את אֲבִיךָ ואת אִמְךָ".
כתבו בפיסקה של כ- 50 מילים, האם, לדעתכם, זוהי קיים את הדיבר הזה?

(5)**ב. ענו על השאלה הבאה:**

* המשורר נתן אלתרמן בשיר "מגש הכסף" מתייחס למלחמה כ"מלחמת גבורה והצלה", אבל לא כך גישתו של המשורר יהודה עמיחי בשיר "אלוקים מרחם על ילדי הגן".

הסבירו את הגישות השונות של המשוררים למלחמה והביאו 2 הוכחות מהשירים לכל גישה. (כ- 80 מילים)

(15)

30 marks

Total: 100 marks

”אלוקים מרחם על ילדי הגן” / יהודה עמיחי

אלוהים מרחם על ילדי הגן,
 פחות מזה על ילדי בית הספר.
 ועל הגדולים לא ירחם עוד,
 ישאירם לבדם,
 ולפעמים יצטרכו לזחול על ארבע
 בחול הלוהט,
 כדי להגיע לתחנת האיסוף
 והם שותתי דם.

אולי על האוהבים באמת
 יתן רחמים ויחוס ויציל
 כאילו על הישן בספסל
 שבשדרה הציבורית.

אולי להם גם אנחנו נוציא
 את מטבעות החסד האחרונות
 שהרישה לנו אימא,
 כדי שאשרם יגן עלינו
 עכשיו ובזמנים האחרים.

"מגש הכסף" / נתן אלתרמן

" אין מדינה ניתנת לעם על מגש של כסף" (חיים וייצמן)

...והארץ תשקוט. עין שמים אודמת
תעמם לאיטה
על גבולות עשנים,
ואומה תעמוד - קרועת לב אך נושמת...-
לקבל את הנס
האחד אין שני...

היא לטקס תיכון. היא תקום למול סהר
ועמדה, טרם יום, עוטה חג ואימה.
-- אז מנגד יצאו
נערה ונער
ואט-אט יצעדו הם אל מול האומה.

לובשי חול וחגור, וכבדי נעלים,
בנתיב יעלו הם
הלוך והחרש.
לא החליפו בגדם, לא מחו עוד במים
את עקבות יום-הפרך וליל קו-האש.

עייפים עד בלי קץ, נזירים ממרגוע,
ונוטפים טללי נעורים עבריים--
דום השניים יגשו,
ועמדו לבלי נוע.
ואין אות אם חיים הם או אם ירויים.

אז תשא אל האומה, שטופת דמע-וקסם.
ואמרה: מי אתם? והשניים, שוקטים,
יענו לה: אנחנו מגש הכסף
שעליו לך ניתנה מדינת היהודים.

בך יאמרו. ונפלו לרגלה עוטפי-צל.
השאָר יסופר בתולדות ישראל.